

ERŐS VÁR



AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

XXXIV. ÉVFOLYAM

1970. AUGUSZTUS—SZEPTEMBER

7. SZÁM

István király öröksége

„...emlékeztetek meg arról, hogy egykor ti pogányok, ... Krisztus nélkül valók voltatok, ... reménységetek sem volt és Isten nélkül valók voltatok a világban. Most pedig a Krisztus Jézusban ti, akik egykor távol voltatok, közelvalókká lettetek a Krisztus vére által. Mert ő a mi békességünk, aki ... lerontotta a közbevetett válaszfalat, ... eljött és a békeesség evangéliomát hirdette nektek, a távollalóknak és a közelalóknak.” (Ef 2:11-17)

A világba szétszórt magyarság ezekben a napokban — függetlenül attól, hogy 1970-re teszi-e az ezeréves jubileum idejét — hálás szívvel emlékezik első nagy királyunkra.

Nagyon nehéz azonban a történelem feladata, ha tíz évszázad távollából a mai idők embere elé akarja állítani Szent István alakját.

Milyen is volt István király, az ember?

Ha egyéniségét, személyét vizsgáljuk, akkor első sorban azt kell sajnálattal tudomásul vennünk, hogy szemtanúk, korabeli megfigyelők vajmi kevés írásos bizonyosságot hagytak hátra, amelyből megrajzolhatnánk igazi alakját. Amit tudunk róla, azt vagy a király kenyerén élő és neki kedveskedni akaró udvaroncok jegyezték fel, vagy pedig későbbi



bi korokban összegyűjtött legendákból tudjuk, amelyek a pogány reakció fenyegető veszélyének idején a nagy király alakját idealizálni akarták. Íróink is a bizonytalanságban tapogatóznak, amikor István királyról és koráról írnak. Homlok egyenesen ellentétes képet kapunk, ha például Kós Károly Országépítőjét, vagy Herczeg Ferenc Pogányok c. művét olvassuk.

A nagy király külső megjelenéséről is eltérő források tudósítanak. Szalatnai Rezső írja az Evangélikus Életben: “Mondják, hogy a bambergi dóm híres lovasszobra őt ábrázolja, lovas nomádok megkeresztelkedett fiát, aki lánynézőbe érkezett a bajorokhoz. Délceg, ösztövért testalkat, teljes cáfolata mindannak, amit ijedt és gyűlölködő német krónikások összehazudtak a kalandozó magyarokról. Fürkészőn néz előre, mintha valamely csillagot követne, hullámos haján nyitott korona csillog. Vagy talán az az ő igazi arca, melyet a XII. századból származó vörösmárvány fej mutat, a komoly, szigorú, nyugodt s megnyerő férfiarc, homlokán az aranykorong keresztjelével? Melyik a hiteles ábrázolás? Talán az, mely a koronázó paláston látható, a szelíden merengő szent királyé, aki hatalmas jelképei-

vel áll előttünk? Avagy talán a Képes Krónika miniatűrje az igazi, a vékonydongájú férfiúé, aki a bolgár fejedelemre rátapos, miután legyőzte a csatában, és arca mintha pírban égne, hogy vállalnia kell az erőszakot? Vagy a későbbi krónikások találták el, akik fehér szakállasan, az ország atyjaként festették meg?”

Ha örökségére tekintünk, tehát arra, amit maga után hagyott, akkor elmondhatjuk: kevés olyan uralkodónk volt, aki annyi gonddal és félelemmel a szívében húnnya le a szemét, mint Gejzafia István. Egyetlen fia már nyolc évvel azelőtt meghalt, legközelebbi rokona nem a magyar föld levegőjét szívtatta s így a még meg sem gyökerezett királyság intézménye kockán forgott. Az ország külső ellenségei, akiket erős kardjával féken tudott tartani, alattomos hiénaként várták az öregező király végét, hogy beleharapjanak az ország testébe. Benn az országban is sok elégedetlenség volt: részben a betelepített idegenek, részben a szigorú kormányzási és biráskodási módszerek miatt. István király örökségét azonban a legszégységteljesebb arculcsapás mostanában éri, amikor az otthoni rendszer kisajátítja magának első királyunk nevét és azt akarja elhíttetni, hogy a szocialista állam ún. “Alkotmánya” Szent István művének egyenes folytatása és magasabbrendű kifejlesztése.

Az Egyház hangja azonban ezen a nemzeti ünnepen is a Krisztust kell, hogy hirdesse, mégpedig abban a konkrét vonatkozásban, hogy István király történelmi műve révén dőlt el egyszer s mindenkorra az, hogy a mi népünk is Krisztusé lehetett.

Minden más mulandó, de ez az egy örök! István király döntése minden magyart, minden időre elkötelez!

Mert a keresztyénséget, az Evangéliumot, a hitet választotta!

Nem állíthatjuk, hogy István előtt nem ismerkedett már népünk a Krisztus vallásával és azt sem mondhatjuk, hogy haláláig az egész magyar nép lélekben is keresztyénné vált volna. A mérleg nyelve már előbb elkezdett mozogni és még a mai napon sem hajlott át teljesen az ellenkező oldalra. De István idejében jutott át a holtpontra és hogy átjutott, azt — ha csak emberekre tekintünk — öneki köszönhetjük.

Mi, amerikai magyar evangélikusok akkor ünneplünk helyesen, ha végig gondoljuk: milyen lenne a mi életünk hit, evangélium, keresztyénség, Krisztus nélkül és milyen lehet, milyen lehetne ma, amikor Krisztuséi lehetünk? Hogy ezt az eszmélkedést helyesen és kimerítően elvégezzük, olvassuk el ismét a fenti bevezető igét, mert ez az ige az, amely Pál apostol tollából egy kisázsiai nagyváros, Efézus lakóinak az életében pontosan ugyanerre a felvetett kérdésre ad feleletet.

Azt mondja az apostol: *egykor ti pogányok, Krisztus nélkül valók voltatok.* Ha nem jött volna el közénk az Ige, akkor nem amolyan "sehozasem-tartozók" lennénk, mert ilyenek nincsenek, hanem pogányok. A pogányság minden hamis és éppen ezért az ember testi és lelki épségét szétzúzó megszállottság gyűjtőneve. Ha misztikus jellegű, akkor kiveszi a népet a való élet világából. Ha pedig spekulatív jellegű, akkor a végső fokon odajut, ahová a pogány római vallás jutott: belsőleg megerőtlenedett és az abszolút értékű normákról való letérés révén önnön sírját ásta meg. A keresztyénség mentette meg a magyar népet attól, hogy a sámánok révületében élő nép, vagy pedig semmiben hinni nem tudó és éppen ezért önmagában szétporladó közösség legyen.

Azt mondja továbbá igénk, hogy *reménység nélküli az, aki nem ismeri a Krisztust.* Szánalmas az az élet, amely csak azért tartja fenn magát, hogy 60-70-80 esztendejét leélje itt, azután mindennek vége. Az valóban siralomháznak tekinti ezt a földi életet. "Ha csak ebben az életben bíznunk a Krisztusban — mondja Pál

egy másik helyen — minden embernél nyomorultabbak vagyunk." A hivatástudat a népek életében mindig akkor jelenik meg, amikor a keresztyénséggel találkoznak. A magyar nép életében is így történt. Amikor tudatosan vallotta népünk, hogy a keresztyénség védőbástyává lett, akkor nem bánja az áldozatokat sem, mert a veszteség sosem fáj, ha van reménységünk. István király alatt kezdett megvilágosodni népünk lelkében az élet értelme és nemzeti hivatásunk tudata!

Közelvalókká lettetek — folytatja az apostol. Mert Krisztus nélkül társtalan is az ember. Hát még egy nép! Nemcsak a mi eleink érezték így magukat, hanem a körülöttünk levő népek is sanda szemmel néztek ránk. Amikor népünk Krisztussal találkozott, jelentősen megváltozott a helyzet. A szilajpásztorkodáshoz szokott sokoróaljai magyar a Pannonhalmáról hozzá lejövő és őt szántani-vetni tanító szerzetesben nem ellenséget, hanem testvért látott, mégha az olasz, vagy más nemzetiségű is volt. A felvidéki hegyek gyomrát megnyitó ugyancsak idegenszármazású bányászokban az ország jövőjéért gondoskodó megalapító segítő ismerték fel. Az ország keleti és déli részén bebetörő bessenyő és kún törzsek felé is felébredt népünk felelősségérzete és nem kiirtásukra, hanem megtérítésükre és a magyar államtestbe való beillesztésükre törekedtek eleink azután, hogy keresztyének lettek.

Végül, de nem utolsó sorban szerepel a fenti igében egy nagy szó, amely tulajdonképpen a keresztyénség legnagyobb ajándéka: *a békeség!* Minden meggyötört bűnös léleknek hirdeti az Úr: Ne félj, Krisztus keresztfája óta nem haragszom rád bűneid miatt! Ezt az örömhírt a magyarság először István király alatt hallotta és ez vígasztalta, erősítette zivatáros századaiban. Amikor saját gyarlósága és gyengesége miatt elesettnek érezte magát, ez az isteni békeség emelte fel. Ezért tud hinni a feltámadásban, rendületlenül, szinte esztelenül, mikor mindenki balgaságnak tartja azt, mert Isten egy csodálatos békeséget adott a szívébe.

*Mikor elhagytak,
Mikor lelkemet roskadozva vittem,
Csendesesen és váratlanul
Átölelt az Isten . . .*

mondja egyik nagy magyar költő és ezzel megmutatta, milyen virágokat terem a békeség. "Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?" — volt a bibliai jelszava egy másik magyarnak, és ez a kijelentés is a megtapasztalt csodálatos békeségből fakadt. "Lesz még egyszer ünnep a világon" — sikoltott fel a legsötétebb évtizedek egyikében a harmadik és ehhez kapcsolódik egy ugyanakkor élő másiknak nagy parancsa: "Mondottam: ember küzdj és bízva bízzál!"

Folytathatnánk a sort! Nem szükséges, mert mind azt mondja: népünk megsejtett valamit abból a nagy igazságból, amit maga az Úr szögezett le: *Keressétek először Isten országát és a Ő igazságát.* Keressétek Krisztust, aki köztetek van, akit elküldtem nektek is, maroknyi magyar népnek és ha megtaláltátok, ezek — amire szükségetek van — mind ráadásként megadatnak nektek!

Ezért nem volt népünk sohasem csüggedő, kapkodó, ideges, aggodalmaskodó nép. Mert a nagy békeség már a szívében volt, mióta Jézussal találkozott.

István király volt az Úr áldott eszköze abban, hogy mindez a miénk legyen.

Ma is a miénk! Ezt nem veheti el senki! Sem hatalom, sem távolság, sem idő! Csak magunk dobhatjuk el magunktól.

Adja a mi Istenünk, hogy mindig hálát tudjunk adni azért, amit népünk közösségében István óta nekünk adott!

Az Úr kegyelme pedig óvjon, hogy mi ezt a gazdag örökséget el ne herdáljuk, hanem mindinkább növekedjünk "a mi Urunknak és megtartó Jézus Krisztusunknak megismerésében. Neki legyen dicsőség mind most, mind az örökkévalóság napjáig!" (2 Pét 3:18)

ISTVÁN KIRÁLY VERSEK HISTÓRIÁJA

Officium S. Stephani Regis
Hungariae, (1280-90)

(Részletek ismeretlen latinnyelvű
költő művéből, Weöres Sándor
fordítása).

*E szent volt a magyar népnek
első hithirdetője
és a keresztyén törvénynek
Isten-küldte szerzője.
Két tálentom helyett négyet
megkettőzve megadott,
ötért tizet Istenének
kamatosan juttatott.*

*Magasztos szép fiat nemzett
Géza, szent fejedelem,
kit a méhben már megszentelt
az isteni kegyelem:
Krisztus első vértanúja,
István adott jóslatot
születése előtt róla,
hát István nevet kapott.*

*Míg Attila állt fölötte,
a magyar nép egyedül
a zsarnok igáját nyögte
ész nélkül s hitetlenül.
De István uralkodása
dicső fordulót hozott,
jelzi egy szó megtoldása:
gaz igazra változott.*

*Az ifjúkor küszöbére
érkezett szeplőtelen;
majd férfikorba lépve
nagy s dicső lett hirtelen.
Terjedt híre szerteséjjel,
nyert zengő dicséretet:
harcban sosem érte szégyen,
vitézül vezérkedett.
És míg harcolt e világban,
jól szolgálta Istenét,
mert a jótettek sorában
lelte legfőbb örömét.*

*Ha szelidebb apostolra
is hallgatna nemzetünk:
talán Isten küldött volna
kezesebbet is nekünk.
Merész lázongók hadával
gyengébb pásztor mit tegyen?
Ezért kemény férfi által
szállt reánk a kegyelem.*

*Oroszlán legyőzésére
nagy Sámsonat küldé a menny;
magyarok térítésére
támadt hős fejedelem.
Oroszlán torkából akkor
édesen csorgott a méz;
Istenhez a magyar ajkon
ének éneket tetéz.*

*Immár felvitték a mennybe
az angyali csapatok,
boldogok közt mindörökre
fénylőn uralkodni fog.
Holt királyukért könnyeznek
jámbor szívű magyarok,
új társuknak örvendeznek
a mennyei angyalok.*

Evangélikusok a világban

A római katolikusok és az ortodoxok után az evangélikusok képezik a keresztyén felekezetek harmadik tömbjét. Létszámuk ez év közepével 75,124,215.

Az összlétszám 33 ezerrel kevesebb, mint tavaly, jobbára a keletnémet térségben lévő uniós egyházaknál bekövetkezett evangélikus veszteségek miatt, jóllehet szerte a világban észlelhető lélekszámvesztés az ev. egyházakban. Az egybeült nyert 250,000 lélek azonban nem volt elegendő a létszámesőkkenések ki-egeenlítésére.

A 75 milliót meghaladó evangélikusból 82 egyháztestben kerekén 53,730,000-en tartoznak az Evangélikus Világszövetséghez.

Sorrendben Nyugat-, Keletnémetország, USA, Svéd-, Finnország, Dánia, Norvégia és Indonézia azok az államok, ahol több mint egymillió evangélikus él.

Izlandot kivéve a skandináv államok egyházai, hat német tartományi egyház és három amerikai egyház az, amelyekben a lélekszám meghaladja külön-külön az egymilliót. **bbp**

BUFFALÓI OLVASÓNK GYÁSZSA

Egy régi kedves előfizetőnket, Petes Józsefet 81 éves korában hazahívta Teremtő Ura. Temetése aug. 15-én volt. Gyászolja hitvese Zsófia, a korábbi Murányi Józsefné. A buffalói ev. gyülekezetnek mindketten alapító tagjai voltak.

KODÁLY-DÍJAS EGYHÁZI ZENESZERZŐNK

Örömmel vettük a hírt, hogy lapunk főmunkatársa, Egyed Aladár ny. főesperes zenei munkássága szép elismerésben részesült. 'Mélységből kiáltok Hozzád, óh Uram' című 20 perces dalművét (vegyeskar, orgonakvintett kísérettel) a csikágói Kodály Zoltán Zeneakadémia és Zeneművészeti Intézet Kodály-díjjal tüntette ki. Az intézet igazgatója D'Albert Ferenc hegedűművész és zeneszerző.

BELVEDERÉTŐL KASSÁIG

Ez a címe a Csehszlovákiai Magyarok Nemzeti Bizottmánya elnöke, Sirchich László dokumentációs tanulmányának. A Csehszlovákiához csatolt magyarság álláspontját fejezi ki ez a könyv, mely adatokkal és számos megnyilatkozás idézésével tárja fel Trianon és Párizs brutális megsértését. Eredetileg az 1969. évi Magyar Találkozóan hangzott el e tanulmány, melyet azután szerzője külön-le nyomatként kiadott és — kérésre — mindenkinek szívesen elküldi ajándék-képpen. Sirchich László címe: 2092 W. 95th St., Cleveland, Ohio 444102.

AZ EGYHÁZ HÍREI

U. S. A.

● Az "American Lutheran Church" egyház októberi orsz. közgyűlésén tíz jelölt közül választják meg az új országos elnököt, ugyanis Dr. F. Schiotz, a jelenlegi orsz. elnök elérte azt a korhatárt, amikor már nem választhatják újra. A jelöltek között van Dr. D. Preus orsz. alelnök is, akinek a fivére, Dr. J. Preus a "Lutheran Church Missouri Synod" egyház országos elnöke.

AUSZTRÁLIA

● Az ev. teológián az 1969-es — a nap-tári évvel egyező — tanévben tíz hallgató végzett és kapott, ill. kap lelkesí-ti beosztást. A lelkeszhiányra jellemző, hogy az új lelkeszettekkel csak üresedéseket tudtak betölteni, de újabb szervezői munka kérdésére már nem jutott belőlük.

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

Az Amerikai Evangélikus Egyház
Magyar Konferenciájának
lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Főmunkatárs: Egyed Aladár

“ERŐS VÁR”

(“MIGHTY FORTRESS”)

P.O. Box 02148, Cleveland, Ohio 44102

Published by the
Hungarian Conference

of the Lutheran Church in America.

Issued monthly October to May,
bi-monthly in June/July and Aug./Sep.

AUGUST-SEPTEMBER 1970.

No. 7. (134) Vol. XXXIV.

Subscription: \$3.00 a year.

Second-class postage paid
at Cleveland, Ohio.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag,
kézirát, gyülekezeti hír, úgyszin-
tén a lappal kapcsolatos minden
levelezés, előfizetés és adomány
erre a címre küldendő:

“ERŐS VÁR”

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, OHIO 44102

Az “ERŐS VÁR” előfizetési díja
egy évre csak 3 dollár. Szivesked-
jenek a lejárt előfizetéseket kése-
delem nélkül beküldeni a fenti
címrre.

Be nem jelentett címváltozás esetén
a posta a kézbesíthetetlen újságot
megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig
külön portót kell fizetnie. Erre a költ-
ségre különösen nem-előfizetők, kése-
delmező előfizetők, vagy többéves hát-
rálékban lévők esetében nehéz fedeze-
tet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy min-
den esetben pontosan adják meg címül-
ket a “Zip Code” szám feltüntetésé-
vel együtt! Az újságot “Zip Code”
szám nélkül nem kézbesíti a posta.
Címközlésnél tüntessék fel az utca
megjelölését is; pl. St., Rd., Ave.
Ugyanis egyes postai zónában azonos
nevű utcákat csak így lehet megkülön-
bözöztetni.

Printed by

Classic Printing Corporation

9527 Madison Ave., Cleveland O. 44102

LELKÉSZI NAPLÓMBÓL

ÍRJA: EGYED ALADÁR

6. “MINDENRE VAN ERŐM A KRISZTUSBAN . . .” (Filippi 4:13.)

Bizonyoságot akarok tenni a magam
életéből, hogy ez az ige nemcsak el-
vont papi, kegyes szó, amely mögött
nincsen lelki élmény és ezért életem-
nek pár olyan tragikus eseményéről
fogok beszámolni, amikor Isten ke-
gyelméből megtapasztaltam a szen-
vedések iskolájában, hogy tényleg van
erőm a Krisztusban!

Öten voltunk testvérek, négy fiú és
egy leány. Én a legidősebb. Igazi test-
véri szeretet kötött össze bennünket
— de talán én, a legidősebb, éreztem
ezt a legmélyebben. Soha addig nem
tudtam lefeküdni, amíg már alvó
testvéreimet sorba nem csókoltam.
Lassan titkos szertartássá lett ez a
szokás, amelyről senki sem tudott,
még szüleim sem, de számomra lelki
szükségletté vált. Miklós öcsém, az
örökké vig, szellemes diák, sokat igé-
rő talantumot kapott Istentől. Még
csak VI. gimnáziumba járt, mikor ver-
seit az “Ifjú Évek” és más napi lapok
is közölték, de jött a háború s a le-
érettségizett és hazafias eszményekért
hevülő költődiák önként jelentkezett
a harcterre. Rövid kiképzés után, mint
önkéntes hadapród-örmester váratlan-
ul az orosz harcterre került, el sem
búcsúzhattunk tőle. Áprilisban indult
meg a gorlicei frontátörés és már
május 27-én Kalnikovnál háromszo-
ros roham után szakasza élén, orosz
golyótól fején találva, hősi halált halt.

Sajógyömörön éppen temetésre in-
dultam. Már húzták a nagy haranggal
a “készülőt” (ami azt jelentette, hogy
most indul a pap) amikor a paróchia
kapujában talákoztam a postással.
Rápillantok a rózsaszínű tábori lapra
s valami szörnyű jajjal meredeznek
felém barátjának és bajtársának a so-
rai: “. . . hősi halált halt.”

Első gondolat: hogyan adjam ezt a
hírt szüleim tudtára? Második: a ra-
vatal vár . . . s pár pernyi hallga-
tás után elindultam a halottas házhoz
másokat vigasztalni. Vajjon képes let-
tem volna-e arra, hogy ilyen körülmé-
nyek között másokat vigasztaljak,
ha nem ad erőt nekem az ige: Min-
denre van erőm a Krisztusban, aki
engem megerősít!

Három parasztszekér bandukol drót-
akadályok és lövészárkok között a kal-
nikovi kastély felé egy félév múlva,
szomorú novemberi napon. A három
szekéren három üres koporsó, mind-
egyik hősi halottra vár, hogy hazaszál-
lítsa a szülői földre, ahol édesebb
lesz a pihenés. Az egyik koporsó Mik-
lósé lesz, akit az ütközet után a kas-
tély előtti virágágy kellős közepébe te-
mettek. Költőgyerek volt — mondta
hadnagya — hadd pihenjen virágok
között. Éjjel temették, mert az orosz
alig volt száz lépésnyire. Koporsó hí-
ján sátorlapba tették s rozsnói zsidó
táncmestere, mint bajtársa mondotta
el fölötte a Miatyánkot . . .

A hosszú úton egy gondolat gyötört:
hátha nem találom meg . . . A hely-
színi rajzot elküldte barátja, de hátha
azóta máshová temették? . . . Mi lesz
édesanyámmal, akit csak a hazahozat-
al ígéretével tudtam megvigasztal-
ni? . . . és mi lesz akkor a hiábavaló
nagy kiadással, amit édesapámmal
ketten bankkölcsonként vettünk fel?

Alig álltunk meg a kastély romjai
mellett, máris szaladok a főbejáró
elé, nyolc lépést (amint megírták) —
lelépek a virágágy felé és annak kö-
zepére jutottam. Gyorsan elő az ásók-
kal s pár ásónyomnyira máris ér-
zem, hogy itt van. Most már vigyáz-
va ásunk tovább, alig 70 cm mélyre
s egy katonaköpeny mutatkozik. Szí-
vem a visszafojtott érzelmektől úgy
dobog, mintha géppuska volna: vaj-
jon igaz lesz-e, amit az ottani orvos
mondott, hogy ezen a területen a me-
szes talaj konzerválja azokat a ha-
lottakat, akiket ide koporsó nélkül te-
mettek és most, hat hónap múlva is,
meg fogom ismerni öcsém arcvoná-
sait? Gyengéd kezek el akarnak vezet-
ni most a sírtól, de még nem me-
gyek. Megnézem cipőjét . . . ez az én
vadászbakancsom, amit harcterre in-
dulás előtt adtam neki. Kigombolom
a mellényét, kihúrom az ingét . . .
igen az ő monogramja van az ing-
ben . . . Leemelem a katonaköpenyt,
széthúrom feje fölött a sátorlapot és
egy múmiaszerű sovány arc mered

(Folytatás az 5. oldalon)

"EMBER GYEREKE"

Dunántúli ember szólása ez. Ha valami nem sikerül, valamit elront, szokta mondani: "hejjába ilyen az ember gyereke!" Ezt tudjuk is s mégis baj van vele. Már nem velem, hanem az emberekkel. Magam mentségére ismerem e mondást, de másnál már nem így vélekedem. Ha engem ér valami csapás, baj, azt mondom: "próbára tesz az Isten." Ha más házára telepszik a kár, a veszedelem, mondom: "veri az Isten!" Hát ez valahogy nincs így rendjén.

Hosszú az út odáig, míg megtanuljuk, egyformák vagyunk. Nincs köztünk különbség. Mindnyájan az első embernek,

Lelkészi naplóból

(Folytatás a 4. oldalról)

felém, a fej egyik oldalán a golyónak kis bemeneti nyílásával, a másik oldalán a dumdumgolyó szakította nagy sebbel . . . de ő az, minden kedves arcvonása felismerhető. Most már vihetnek félre . . . tovább úgysem bírom . . .

Isten irtalmas volt. Mert a lengyel gróf Ozsehovicz Boliszláv minden, a parkjában található sírt kiásatott és a hősi halottakat máshová, közös sírba temettette. Milyen bölcs dolog volt, hogy öcsém sírja fölé semmi emléket nem tettek, hanem még az elhervadó virágokat is visszatették!

Az éjszakát ott töltöttem a kastély romjai között, öcsém koporsója mellett. Egész éjjel beszélgettem vele. Az én Uram megerősített engem. Végigéltem gyermekkorunk minden emléket . . . Üzentem édesanyámnak, édesapámnak az imádság és lélek szárnyain keresztül: nyugodjatok meg, megtaláltam, viszem haza a rozsnói temetőbe, amelynek csendjében nemrég még az érettségire készült ő is, mint én, annak idején . . . Beszélgettem hősi halott öcsémmel: látod, halálod után is szeretünk, a szülői és testvéri szeretet legyőzött minden akadályt és ez a szeretet le fogja győzni a sírt, a halált, az elválást is, mert a szeretet soha el nem fogy . . . És reggel mielőtt lezárták volna a koporsót, megcsókoltam öcsém homlokát úgy, mint régen, minden este . . . hiszen nem halt meg, csak aluszik . . .

(Folytatjuk)

Ádámnak vagyunk a gyerekei. "Bűnben melengetett engem az anyám" — mondja a zsoldáros. Egy ember, aki jól ismerte magát, hogy a bűnösök közt elsőnek vallotta magát. Igen! Csetlünk-botlunk, mint a ló, pedig annak négy lába van. "Aki áll, vigyázzon, hogy el ne essék" — figyelmeztet az Úr.

Fóti káplán koromban sokat jártam ki Mogyoródra a filiába. Egy hétköznapi biblióra előtti délutánon Kurucz Jánosékhoz toppantam be. Kézicséppel rozstot csépeltek, hogy legyen a háznál néhány kéve zsup, ha kell. Élveztem, ahogy nótára, ütemesen koppant a kézicsép sulka. Odaszólok nekik: "sohasem tévesztik el?" Dehonnem — mondja János bácsi — hun én vétem el, hun meg az asszony, de azért hamar összetalálkozunk." Bizony így van. Hol én, hol a társam téveszti el. Hogy mennyire így van, olvassuk el ezt a kedves, tréfás mesét a menasági koldusról.

Volt egyszer egy menasági koldus. Menaság a székely földön van. Elment a szomszéd faluba koldulni. Bement egy házhoz, ahol csak az asszony volt odahaza. Kérdezi az asszony a koldustól:

— Hová való?

Azt mondja a koldus:

— Mennyasági.

— Mennyországi? — kérdi tőle az asszony.

— Igen, oda. — Válaszol a koldus.

— Az én lelkem jó uramat nem ismeri a mennyországban? — kérdi tőle az asszony.

— De igen — mondja a koldus — csak nagyon rongyosan jár, mert leszakadozott a ruhája.

Sírva kéri az asszony a koldust, hogy a második urának ruháját vinné el az első urának a mennyországba. A koldus szívesen elvállalja. Az asszony összekapkodja a ruhát s átadja a koldusnak, hogy vigye el gyorsan a mennyországba az ő első urának.

Ahogy elmegy a koldus, jön haza az ura s kéri őt, ne haragudjon rá, mivel egy koldussal elküldte az ő ruháját az első férjének a mennyországba, mert oda való volt a koldus.

Az ember tudta, hogy becsapták az asszonyt, mindjárt lóhátra ült s ment a koldus után Mennyaság felé. A koldus észrevette, hogy jönnek utána, a csomagot gyorsan elrejtette egy bokorba. Mikor elérte az ember a koldust, kérdezte tőle:

— Nem látott egy koldust menni Mennyaság felé? Batyut visz a hátán?

Mondja a koldus:

— De igen, láttam, itt megy ezen a gyalogúton.

Ott lóval nem lehet menni, így leszállt a lóru és megkérte az idegent, fogná meg a lovát, amíg ő utána szalad. Ekkor a koldus kivette a batyút a bokorból, ráült a lóra s elment istenhírel.

Mikor visszajött az ember, látta, hogy őt is becsapták.

Hazamegy s kérdi tőle a felesége:

— Hol volt?

— Lovat adtam a koldusnak — mondta az ember —, hogy hamarabb érjen a mennyországba.

Eddig a mese. Ami nem is mese, mert mindez megesk, hol velem, hol veled. Nem érdemes legénykedni.

1935. nyarán jártam Szilvsváradon. Az egyik portán, a gádon a borsószárról szedegette a hüvelyeket Lina néni. Amikor megtudtam, hogy e kétszoba-konyhás házban négy család lakik, elszorult a szívem, majd huncutkodva megkérdeztem tőle: "Lina néném, ahol egy portán négy asszony van, hogyan férnek meg egymás mellett?" Soha nem felejttem el kedélyes választát, amit ízes palóc nyelvén így mondott: "Nem baj kedves, összeveszejkedünk, majd kibejküllünk." Csak azok tudnak ilyen könnyen kibékülni, akik tudják, hogy az "ember gyerekei" vagyunk mind.

Le a lóról! Ne veszekedjünk! Inkább: "szeressük egymást gyerekek!"

Hernád Tibor

ÁRVÍZ!!!

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia felhívja a gyülekezeteket, hogy a magyarországi és erdélyi árvízkarosultak megsegítésére rendezzenek gyűjtést. A begyűlt összegeket befizethetik a Konferencia pénztárosához (Hungarian Conference — Dr. John Lestyán, 1 S. 270 Ardmore Ave., VILLA PARK, IL 60181), vagy pedig, ha egyes gyülekezetek a helyi egyházak közös akciójában vesznek részt, úgy a helyi viszonyok figyelembe vételével, saját belátásuk szerint iránvítsák adományukat. KÉTSZER AD, KI GYORSAN AD!

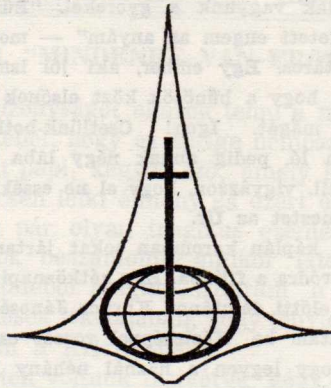
"Elküldve a világba"

Ennek a témának a jegyében tartották meg 1970. július 14—24 között az 5. ev. világyűlést a franciaországi Evianban.

Az előbb a kelet-németországi Weimarba, majd a braziliai Porto Alegrebe tervezett világyűlést Dr. F. Schiotz, az Evangélikus Világszövetség elnöke nyitotta meg. Beszédében kitért a gyűlés főtémájára, valamint a megváltozott színhelyre és azokra a körülményekre, amelyek az előző, 1963-ban Helsinkiben tartott 4. világyűlés óta befolyásolták a keresztyénség és az emberiség helyzetét. Ifjúsági képviselők röplapok útján és gyászkarzalag viselésével tiltakoztak Dr. Schiotznak a braziliai helyzetről adott beszámolója ellen.

A világyűlés témájával foglalkozva a Magyarországi Ev. Egyház dr. Pálffy Miklós, dr. Pröhle Károly és dr. Nagy Gyula professzorok írásában, D. Káldy Zoltán püspök előszavával, "Küldetésünk a világban" címmel tanulmányi könyvecskét bocsátott közre.

A bevezető Isteniszteletet az eviani plébániatemplomban tartották meg, mivel a városka egyetlen más temploma sem volt elég nagy a világyűlés mintegy 500 résztvevőjének a befogadására. Az Isteniszteleten résztvett J. Willebrands bíboros, a vatikáni egység-titkárság vezetője, valamint J. Sauvage, az Eviant magabafoglaló r.k. egyházmegye püspöke is.



A világyűlés színhelyének Braziliából Franciaországba történt áthelyezése jelentős részét képezte a tárgysorozatnak. Minden igyekevs ellenére sem tudott az EVSZ-vezetőség kielégítő magyarázatot adni a szervezés utolsó pillanataiban foganatosított döntésre. Vonatkozó nyilatkozat felolvasása után a Brazíliai Ev. Egyház küldöttsége elhagyta a gyűlést, feltehetően azonban nem kerül sor arra, hogy ez az egyháztest kilépjen az EVSZ-ből. A helyváltztatás szükségének a hitélet nagyban aláássa az a körülmény, hogy augusztusban a Református Világszövetség nagygyűlését politikai megfontolásoktól eltekintve Afrikában tartották meg.

Részletesen foglalkoztak az ev. egyházak közötti elkülönültség problémájával és az a javaslat vetődött fel, hogy az úrvacsorai közösséget máris gyakorolni

kellene, függetlenül attól, hogy egyéb tanbeli kérdésekben élesebb vagy elmosódottabb árnyalati különbségek még fennállnak.

J. Willebrands bíboros behatóan tárgyalta az ev. és r.k. egyházak közötti közeledés lehetőségét. Többek között rámutatott arra, hogy azoknak, akik Jézus Krisztusban hisznek, kötelességük az együttes bizonyágtétel; hogy r.k. körökben Luther Márton felmérése egészen új, teljesen pozitív irányba fordult az utóbbi időkben; s hogy vannak még jóformán áthidalhatatlan akadályok, amiket nem szabad agyonhallgatni. Az egyházzól, a lelkesítő szolgálat mibenlétéről, a pápai hatalomról, a hierarchikus egyházszervezetről és nem utolsósorban a Szűz Máriáról szóló tanítás kérdései még korlátokat vonnak az evangélikusok és a római katolikusok közé.

Dr. K. Knutson, amerikai ev. teol. professzor mintha egy kissé eltúlozta volna a II. vatikáni zsinat kiértékelését abban az előadásában, amellyel Willebrands bíboros fejtegetéseire válaszolt. Ilyen megállapításai, hogy "a vatikáni zsinattal megszűnt az ellenreformáció", vagy "célunk csak az újraegyesülés lehet", sem a tényeknek, sem az Evangélium szellemének nem felelnek meg.

Elhatározták az egyházközi párbeszéd megindítását baptistákkal és metodistákkal, valamint a pünkösdisták és egyéb független keresztyén mozgalmak tanulmányozását.

Az ökumenikus megfontolások közé tartozott az evangélikus—református kapcsolatok felülvizsgálása. Ezen a téren meglepőnek látszik az, hogy külső magatartásban sokhelyütt mennyire elmosódtak a határok, s még a valóságos tanbeli különbségeket sem veszik komolyan bizonyos körökben. Több országban "de facto", másutt pedig már "de jure" oltár- és szószékközösséget gyakorolnak evangélikusok és reformátusok.

"Ökumenikus" döntésnek számít, hogy a világyűlés pártolólágy nyilatkozott a H. Camara braziliai r.k. érseknek juttatandó Nobel-békedíj ügyében. A kérdés csak az, hogy nem olaj-e ez arra a tűzre, ami korábban az EVSZ és a Brazíliai Ev. Egyház között keletkezett, mivel az ottani kormányzati és társadalmi kérdésekben Camara érsek álláspontja mintha nem egyezné az ev. egyházzal.

Hosszabb jelentés mutatott rá azokra a társadalmi problémákra, melyeket az egyház nem hagyhat figyelmen kívül. A

NE FÉLJ! e. áhítatos könyvünk előreláthatólag november végére jelenik meg (ha addig kellőszámy megrendelést kapunk. Túróczy Zoltán ígéhírdetései nyomán összeállítja: Egyed Aladár. A könyv

ára egészvászonkötésben \$4.50 lesz. **Előzetes megrendelők csak 3 dollárt fizetnek!** Ha kedves Olvasónk vágyakozik a jó lelki táplálék után, ne halogassa, hanem még ma küldje be az alábbi megrendelő szelvényt!

ERŐS VÁR

P. O. Box 02148
CLEVELAND, OH 44102

Kívágandó és beküldendő:

A NE FÉLJ! e. áhítatos könyvet megrendelem. **Mellékelem a könyv árát: 3 dollárt.** Tudomásul veszem, hogy kevés számy megrendelő esetén a könyv nem jelenhet meg és beküldött pénzemet visszakapom.

Név:

Utea:

Város: állam: Zip Code:

jobb emberi élet érdekében az egyháznak törekednie kell olyan változásokra, amelyek nemcsak az egyént érintik, hanem egész társadalmi rendszereket befolyásolnak. Többek között Vöröskínának, a két koreai és a két német államnak az Egyesült Nemzetek szervezetébe való felvételét tartották kívánatosnak.

Szociális vonatkozásban a világgyűlés ugyan kiállt az emberi jogok érdekében, de érdekes módon ismét csak Brazília került előtérbe, mint bűnbak, s ezért, bármennyire is igyekeztek a határozat életet tompítani, nem kétséges az a politikai befolyás, mely azt sugallta. Hogy ne is említsük a VB-nek adott utasítást, mely szerint az foglalkozzék a brazíliai élet- és társadalmi körülményekkel?

Határozat született meg a faji megkülönböztetés elítélésére is, de ebben a vonatkozásban a megállapítások nem péceznek ki bizonyos eseteket, noha a magyar delegáció azon erősködött, hogy az Egyesült Államok, a Délafrikai Unió és Rodézia megbélyegzésre kerüljön. A határozat magában foglalja a VB felhatalmazását, hogy olyan egyházakhoz, amelyekben a faji kérdés nagyobb problémát jelent, küldöttséget menesszen és azokat rábírdja a helyes keresztyén magatartásra (sic!).

Négy év. egyházzal 82-re növekedett az EVSZ-ben a tag egyházak száma. Az Indonéziai Keresztyén Egyház (241,000 lélek), az Indiai Evangélikus Egyház (37,000), a Délnyugat-afrikai Evangélikus Egyház (106,000) és a Kenyai Evangélikus Egyház (8,000 lélek) az EVSZ legújabb tagjai.

A választások eredményeül Dr. Mikko Juva finn lelkészprofesszor lett az EVSZ új elnöke, akinek F. Birkeli oslooi püspök volt az ellenjelöltje.

A 22-tagúvá bővített végrehajtó bizottságba 4 amerikai, 3 afrikai (Madagaszkár, Tanzánia, Etiópia), 3 ázsiai (Japán, India, Indonézia), 2 délamerikai (Argentína, Brazília,) és 10 európai (Franciaország, Szlovákia, a kisebbségi egyházakból — hárman Nyugat, ketten Keletnémetországnak, egy-egy Dánia, Norvégia, Svédország, a többségi egyházakból) képviselőt választottak. Közülük nyolcan egyháztestük vezetői, hárman teol. professzorok, négyen magasabb egyházi tisztséget töltenek be, ketten gyülekezeti lelkészek, öten világiak. Másodszor került nő a végrehajtó bizottságba, a dán Sollingné személyében; előtte a szintén dán E. Lyngby nővér volt a VB tagja

1952—1957 között. A francia C. Kemp az első ifjúsági tag.

Az EVSZ tisztségviselői az elnökön kívül a következők: 1. alelnök, S. Nababan indonéz lelkész; 2. alelnök, Dr. R. Marshall amerikai egyházi elnök; 3. alelnök, J. Cobrda, argentin egyházi elnök; főtítkárr, Dr. A. Appel francia lelkész; főtítkárhelyettes, C. Mau amerikai lelkész; pénztáros, Dr. R. Weeber német egyháztanácsos.

Az EVSZ átszervezésével a részletes ügyintézés három főbizottságra összpontosították. A **világszolgálati főbizottságnak** A. Kastlund svéd főesperes az elnöke és Dr. B. Muetzfeldt ausztráliai lelkész az igazgatója; a **tanulmányi főbizottságnak** Dr. K. Knutson amerikai teol. professzor az elnöke és Dr. U. Duchrow német teol. professzor az igazgatója; az **együttműködési (missziói) főbizottságnak** J. Kibira tanzániai püspök az elnöke és Dr. C. Hellberg svéd lelkész az igazgatója (ennek a főbizottságnak a tagjai között van D. Káldy Zoltán püspök is).

A világgyűlés irányelvül fektette le, hogy az EVSZ személyzetében a "harmadik világbeliek" közül találjanak minél többen alkalmazást.

A jövőre nézve világossá vált, hogy a "világgyűlés" nem a legalkalmasabb globális ügyek intézésére, s valószínű, hogy a világ evangélikusainak ezután találkozói élesen elütnek majd az eddigi öt világgyűlés formátumától.

Dr. M. Juva, az EVSZ elnöke székfoglaló beszédében megállapította, hogy "a világ nem olyan, amilyennek lennie kellene, s a keresztyének felelőssége, hogy erről tegyenek". Szerinte "a valóságos probléma nem az, hogy a világnépesség kétharmada szegénységben él, hanem az, hogy milyen a viszony köztük és aközött az egyharmad között, amely jólétet élvezhet." Azt mondta még, hogy "az EVSZ feladatai közé tartozik ennek a viszonyoknak a reális felmérése és az azon való javítás."

Mindez a főtéma jegyében — "Elküldve a világba" — **Porto Alegreből** sokkal meggyőzőbben és őszintébben hangzott volna.

bbp

BRAZÍLIA

● A szervezés utolsó szakaszában Franciaországba áthelyezett 5. év. világgyűlés pótlására 1971 júliusára dél-amerikai év. kongresszust terveznek Sao Paulóba.

GYŰLEKEZETI HÍREK

BETHLEHEM — VEND

Lelkész: Flisser Ferenc

Templom: 617 E. 4th St. — Lelkészlak: 609 E. 4th St. Tel.: (215) 867-2753. Vasárnapi istentiszteletek: de. 9:15-kor vend, 10:45-kor angol, kivéve minden hónap utolsó vasárnapját, mikor a 9:15-ös istentiszteletet magyar nyelven tartjuk.

Gyülekezetünk fennállásának hat év-tizedéért november 8-án adunk hálát az Egyház Urának. A 60 éves jubileumi megemlékezés délelőtt 10:45-kor ünnepi istentisztelettel kezdődik, melyen Rev. Jan C. Walker, az északkelet-pennsylvaniai egyházkerület helyettes püspöke végzi az igehirdetést. Este 6:30-kor nagyszabású jubileumi bankettre gyűl össze az egyház népe, melyen megjelennek és felszólalnak a testvéregyházak és Bethlehem városa hivatalos kiküldöttei is.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Juhász Imre
Pastor Emeritus: Egyed Aladár

Templom W. 98 & Denison Ave. — Lelkészi hivatal: 3245 W. 98th St. (44102). Tel.: 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. — Úrvacsoraszítás minden hónap első vasárnapján és az ünnepnapokon.

Vasárnapi iskola de. 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven.

A Magyar Konferencia közgyűlésén Domján Zoltán és Földényi Alajos képviselték egyházunkat. — Pénztárosunk félévi jelentése szerint az 1970. év első hat hónapjában a gyülekezeti pénztár bevétele \$8549.27, kiadása 8510.37 volt. A nyári hónapokban azonban az adakozás erősen lecsökkent s így a presbitérium — tekintettel tetemes épület-kezelési és javítási kiadásainkra — felhívást bocsátott ki, melyben kéri a gyülekezet minden tagját a fokozott adakozásra, ill. a kiküldött külön boríték felhasználásával egy nagyobb javítási adomány befizetésére. — Az utóbbi hetekben kórházi kezelésben részesült betegeink: Domján Zoltánné, Zavodnyik Ferenéné, Gömbös László, Mieskó Anna, Bitz Béláné, Vajda Jeanette, Adorjáni Dénes és dr. Szabó Zoltánné. — Eltemetjük jún. 24-én özv. Schlesinger Antalnét sz. Ruck Teréziát 80, jún. 25-én Botos Imre v. presbitert 82 éves korában. "Tudom, hogy az én Megváltóm él . . ." Megeskettük ápr. 23-án dr. Szabó Zoltánt

SECOND CLASS PUBLICATION.

POSTMASTER: SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR

BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102.

és özv. Viiberg Evaldné sz. Tengler Lillát. Előbb megkötött polgári házasságra Isten áldását kérték a templomban május 28-án Machnik Andrew és Shimajiri Ritsuko. Bertalan Kálmán presbiterünk és felesége sz. Hegymegi Kiss Mária szeptember 1-én voltak ötven éves házasságuk évfordulóját a lelkész tolmácsolta. — Május 31-én istentiszteletünkön megemlékeztünk nemzetünk hőseiről, valamint a magyarországi és erdélyi árvíz áldozatairól; Bertalan Kálmán v. németországi lelkigonozó hirdett igét Csel 21:8-14 alapján. Június 7-én a gyülekezet imádsága a trianoni békeparancs 50 éves gyászát vitte a kegyelem trónusa elé. Augusztus vasárnapjain Nt. Egyed Aladár és a gyülekezet lelkészének igehirdetés sorozata magyarságunk-keresztényiségünkről szólt, első királyunk ezredéves jubileumával kapcsolatosan. (Az aug. 23-án elhangzott befejező igehirdetést lapunk e száma közli István király öröksége címmel.) — Vasárnap esti iskolánk magyar részlege okt. 1-én kezdi meg működését. A magyar szülők Isten iránti felelősségérzetére apellálva kérjük őket, hogy gyermekeik lelki nevelését komolyan vegyék! — Egyházunk őszi társadalmi eseményei közül kiemelkedik: Szüreti rétesdelután szept. 20-án, évi nagy bazárunk október 18-án és a lelkész-jubileumi díszbéd november 15-én.

NEW BRUNSWICK

Lelkész: Rieker György

Templom és lelkészi hivatal: 247 Somerset St. (08901). Tel.: 545-4961. — Lelkészlak: 895 Patton St., North Brunswick, N.J. 08902. — Istentisztelet minden hónap első és harmadik vasárnapján reggel 8:30-kor magyarul, minden vasárnap de. 9:40-kor és 11-kor angolul.

ERŐS VÁR gyülekezeti megbízott és lapterjesztő: Orvos József, 69 French St., Edison, N.J. 08817. Tel.: 985-3352.

Keresztelések: Michael George Zöld, Jeffrey Gordon Ross. — Esketések: Vincent Carpentiero és Irene Bodnár, valamint Paul Protko és Peggy Anne Sabó.

Eltemették: Pfeiffer Ferencet. — 3000-en voltak jelen azon az ünnepi istentiszteleten, melyen dr. Marshall orsz. elnökünk beiktatta a New Jersey egyházkerület új elnökét, Edwin L. Ehlers-t szept. 27-én a princetoni egyetemi templomban. Gyülekezetünket csak a lelkész képviselte. A presbitérium elhatározta, hogy az LCA kérésére külön borítékokat küld ki okt.—dec. folyamán a gyéren befolyó közegyházi járulékok (Benevolence) megemlézésére.

Érdeklődés hiánya miatt a tervezett gyülekezeti képes kalauz nem valósul meg. — Az októberben esedékes kb. 900 dolláros biztosítási kiadásra eddig már \$690 adományt hoztak be híveink. — Örömmel jelentjük, hogy egyházunk az 1969-ben elhunyt Stumpf Józsefné testvérünk hagyatékából végrendelete alapján \$4764.44-et kapott. — Augusztus 16-án mindkét istentiszteletünkön Pósfay György caracasi lelkész prédikált, amikor is az angolon 46, a magyar istentiszteleten 40-en vettek részt.

AZ EGYHÁZ HÍREI

● Meghalt dr. Szandai János v. békéscsabai ev. lelkész és Büki Jenő mékényesi ny. ev. lelkész.

● Csöngén Szerdahelyi Pál, Csömörön Solymár Péter, Kertán Blatniczky János az ev. gyülekezet új lelkésze.

● Váralján 125 éves templomát renováltatta, Budapest—Deák-téren 1971 tavaszára 44 regisztrált új orgonát épített, Gádoroson fennállításának 125., Budapest—Kőbánya temploma felújításának 40., Óbudán temploma felszentelésének 35. évfordulóját ünnepelte, Szarvason Tessedik Sámuel halála 150. évfordulójának megünneplésére készül, Bükön új lelkészlakot avatott az ev. gyülekezet.

● Fóton harmadik orgonáját vette használatba az ev. kántorképző intézet.

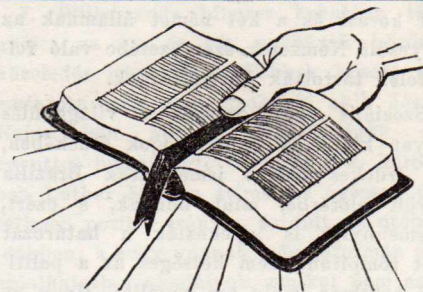
● Az Északi Ev. Egyházkerületben Rezszy Miklós, Valtinyi Gábor és Weltler Rezső, a Déli Ev. egyházkerületben Eszlényi László, Győr Sándor és Krámer György végzett teológusokat szentelte lelkésszé az illetékes püspök.

● A "felszabadulás" 25. évfordulójára az Ev. Sajtóosztály kiadta D. Káldy Zoltán püspök ideillő írásainak és előadásainak a gyűjteményét "Új úton" címmel.

● Június végén Orsz. Ev. Diakóniai Értekezletet tartottak Békéscsabán az ev. egyház 18 intézetében folyó szeretetmunka kiértékelésére.

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —



1970. OKTÓBER HÓ

1. 2 Kir 6:8-23. — Jel 2:12-17.
2. Ján 12:27-33. — Jel 2:18-29.
3. Jel 5:11-14. — Jel 3:1-6.

SZTH. U. 19. VAS. — OKT. 4.

Heti ige: Jer 17:14

4. Mát 9:1-8. — Ef 4:22-28.
5. Márk 8:22-26. — Jel 3:7-13.
6. Kol 3:5-11. — Jel 3:14-22.
7. Róm 3:21-26. — Jel 4:1-11.
8. Luk 19:1-10. — Gal 1:1-5.
9. Zsid 10:11-18. — Gal 1:6-10.
10. Jer 17:12-17. — Gal 1:11-24.

SZTH. U. 20. VAS. — OKT. 11.

Heti ige: Jel 3:5

11. Mát 22:1-14. — Ef 5:15-21.
12. 2 Móz 24:9-11. — Gal 2:1-10.
13. Ján 6:24-35. — Gal 2:11-21.
14. Ján 15:1-8. — Gal 3:1-5.
15. 1 Kor 10:14-22. — Gal 3:6-14.
16. 1 Pét 2:5-10. — Gal 3:15-18.
17. Jel 19:6-10. — Gal 3:19-22.

SZTH. U. 21. VAS. — OKT. 18.

Heti ige: 2 Tim 2:5

18. Ján 4:46-54. — Ef 6:10-17.
19. 1 Kor 9:24-27. — Gal 3:23-29.
20. 2 Tim 2:1-5. — Gal 4:1-7.
21. Róm 14:4-21. — Gal 4:8-20.
22. 1 Kor 9:13-18. — Gal 4:21-31.
23. Luk 22:31-38. — Gal 5:1-12.
24. 1 Kor 7:29-31. — Gal 5:13-24.

SZTH. U. 22. VAS. — OKT. 25.

Heti ige: Zsolt 130:4

25. Mát 18:23-35. — Fil 1:3-11.
26. Mát 7:1-5. — Gal 5:25-6:10.
27. Luk 17:1-4. — Gal 6:11-18.
28. Mát 6:9-15. — Jel 5:1-5.
29. 1 Ján 3:18-22. — Jel 5:6-14.
30. 1 Móz 18:20-33. — Jel 6:1-8.
31. Reformáció ünn. Ján 8:31-36. — Gal 2:16-21.